

Christian Laffargue

Szeretet az Egyház iránt

Christian Laffargue 1948-ban született a franciaországi Auch (Gers) helységben. PR-szakon tanult, majd három évig dolgozott Párizsban. A svájci Écone szemináriumában készült a papságra, Msgr. Marcel Lefebvre szentelte pappá 1979-ben. Amikor Lefebvre érsek 1988-ban szakított Rómával, Laffargue atya néhány társával hűséges maradt a pápához. Jelen volt a Szent Péter Papi Testvérület alapításánál, majd egyházmegyes pap lett hazájában. Nagysikerű könyvében (a kérdező Annie Laurent újságíró), melynek címe: Pour l'amour de l'Église, vagyis: Az Egyház szerelméért, a liturgia és a hagyomány kérdéskörét tárgyalja. Az epilógus, vagyis záró fejezet összegzi a Tanítóhivatalhoz és a Szenthagyományhoz hűséges pap életének tanulságait.

A. L.: Főtisztelendő úr, gyakran azt hallani, hogy az ön által helytelenített változások a Szentlélek ihletése nyomán következtek be. Mit kell erről gondolni?

Ch. L.: A Szentlélek nem egy áruházi csomagolóosztály, ahol a legkülönbözőbb árukat díszes papírba, zacskóba, dobozba csomagolják. A megkülönböztetésnek pontos ismérvei léteznek, amelyek segítségével hitelt érdemlően azonosítható: mi van Istentől, mi nincs tőle, vagy mi az, ami a gonosz lélektől származik. A liturgikus reformok kigondolói, akik az új liturgiában pünkösöd nyolcadát eltörölték, inkább a rossz szellemre hallgattak, mint a jóra.

A Kinyilatkoztatás (Szentírás és Szenthagyomány), amely mellett a pápák, a zsinatok és a szentek tanúskodnak, tartalmaz biztos elemeket, amelyek biztonságosan megóvnak akár tanbeli, akár áhítatbeli elferdülések számtalan változatától. Miért vethetnénk a hívek szemére, hogy a gyanús áhítatgyakorlatok sokasága felé fordulnak (magánüzenetek, nem hiteles jelenések)? Miként vethetnénk szemükre, hogy messze földre is elmennek a sokszázados és gyümölcsözőnek bizonyult népi ájtatosságok kedvéért, melyektől a II. Vatikáni Zsinatot követően jogtalanul megfosztották őket? Ezek: a szentségimádás, a rózsafüzér (a szerző a francia egyházi helyzetről beszél. *A Ford. megj.*), Szűz Mária hónapja, Jézus Szíve hava, első péntekes és szombatok, körmenetek (búzaszentelő, Úrnap, Nagyboldogasszony, helyi búcsúk).

Márpedig a forradalom nem a Lélek gyümölcse, mivel lázadás, szakítás, erőszak, rombolás. Isten útja a kereszt útja. Az ember az önmagáról való megfélelkezés, az alázatosság, az engedelmisség által halad Isten felé, vagy a lelki megtisztulás révén, ami szenvedéssel jár. Az Egyházban a múlt és az ahhoz hűségesen ragaszkodók megvetése és gyűlölete a Sátán művének gyümölcse. Oltárok, templomok lerombolását, a liturgikus ruhák, edények, eszközök elkótyavetyélését magánosoknak, ún. gyűjtőknek, csakis a gonosz lélek sugalmazza. A csúnyaság, a középszerűség, a kétértelműség, a láрма, a nyüzsgés, az áltevékeny aktivizmus mind tőle származik. Az ön kérdésére felelve azokra

gondolok, akiken keresztülgázoltak, akiket eltapostak az Egyház iránti hűségük miatt, s azért, mert védelmezni merték azokat a szent rítusokat, melyek nemzedékek sokaságát lelkileg táplálták és megszentelték. A gonosz lélek nem törődik a lelkek javával. Szünet nélkül a hívő népről beszél, de megveti, visszaél bizalmával s romlásba taszítja lelkét. A gonosz lélek rideg, hideg, bőbeszédű, elbizakodott. Maga a gőg. Ez Lucifer *non serviam*-ja (nem szolgálok). „Olyanok lesztek, mint az istenek, ismervén jót és rosszat.” (Gn 3,5) A gonoszlélek három „fehérséget” gyűlöl, amint Don Bosco Szent János álmában megtudta. Az Oltáriszentségről, a Boldogságos Szűzről és a pápáról van szó. Ebből a szempontból a lelkek megkülönböztetésének szabályai, ahogy Loyolai Szent Ignác a Lelkigyakorlatos könyvében leírja (328–336. pontok), felülmúlhatatlanok.

A. L.: Mégis szünet nélkül arra emlékeztetnek bennünket, hogy Jézus megígérte Egyházának folyamatos jelenlét-segítségét...

Ch. L.: Az biztos, hogy megígérte, de ez a segítség nem automatikus. Föltételezi a tanulékonyssággal, engedelmességgel járó belső ráhangoltságot (*dispositio*), ami a saját akaratról történő folyamatos lemondással jár, noha az emberi akarat az áteredő bűn következtében ellenállásra és lázadásra hajlamos.

„Nem azoké a mennyek országa, akik azt mondják: «Uram, Uram!», hanem azoké, akik megteszik Atyám akaratát, aki a mennyekben van” — mondta Jézus az igazi tanítványairól szólván. (Mt 7,7–21) Márpedig manapság a felelős személyek az Egyházban saját nézőpontjukat kényszerhez folyamodva fogadtatják el, mintha a Szentlélek szemük láttára ütötte volna rá isteni pecsétjét. A Szentlélek gyümölcsei, melyek a hét ajándékából fakadnak, megvilágosítják az értelmet és megmozgatják az akaratot. Szent Pál ezeket a gyümölcsöket így sorolja fel: „szeretet, öröm, békesség, türelem, jóság, hűség, szerénység.” (G 5,22–23)

A. L.: Ezzel azt akarja mondani, hogy Msgr. Lefebvre tanítványai megfosztják magukat a Szentlélek segítségétől?

Ch. L.: Nem csak ők, hanem a másik oldalon a progresszívek, vagy a „modernisták”, a X. Szent Piusz által vett értelemben. A Krisztus által alapított Egyház hierarchikus felépítése révén az Istentől Péternek és utódainak adott Szentlélek világosságában részesedünk, ami lehetővé teszi a Szentírás értelmezését és a hit misztériumainak egyre elmélyültebb megragadását. Ezt a világosságot, amely az értelmet megvilágosítja, kíséri a szeretet különleges kegyelme, mint a vér, amely ugyanazon test tagjaiban áramlik. Ezt az ismeretet, még ha hűségesen és hitelesen is, de kisajátítani és a főtől, a tekintélytől elfordulni annyit tesz, mint hogy terméketlenné válik az, amit védelmezni vél a pápai tekintélyt megvető fél. Bárhogyan is gondoljuk, ez maga a gőg. A gőg pedig kioltja a kegyelmi életet. Isten törvényeihez (a parancsolatokhoz) való hűség és azok szigorú megtartása nem elég, „hiszen a betű öl”. (2K 3,6) A szigorú törvénytisztelet szeretet és engedelmesség nélkül nem tetszik Istennek. (vö. Is 58)

A másik véglet, egy dogmák, alapelvek, szabályok nélküli, föltételezett hit, amint az tendenciaként jelenleg kirajzolódik, szintén az engedetlenség, következésképpen a gőg egyik formája. Ez a magatartás a megkereszteltet meg-

fosztja attól a kegyelemtől, amely maga az élet. Miként lehetne élet szentségek nélkül, vagy ha a szentségeket az emberek méltatlan állapotban veszik? Mindig az Eucharisziára gondolok, amikor az egész közösség, mindenki áldozik, de senki nem gyón. Ezek a gyakran szentségtörő áldozások megkeményítik a szívet —és milyen ellentmondás!— támogatják az ellenkezés, kontestálás lelkületét. Ezért néha meglepő módon a nem gyakorlók tisztességesebbek és szeretetük hitelesebb.

A. L.: És a karizmák, melyekről manapság oly sok szó esik? Nem a Szentlélek gyümölcsei?

Ch. L.: Tanulmányaim a hagyomány keretei között zajlottak, de szellemi habitusom miatt is *a priori* fenntartással vagyok mindazzal szemben, ami ellenőrizhetetlen módon jelentkezik, közvetlenül az apostoli időkre hivatkozik, és nem vesz tudomást —mert nem tud vagy nem akar, mint a modernisták— a kétezere éves hagyományról, tapasztalatról, bölcsességről. Isten szabadon osztogatja ajándékait s természetfölötti kegyelmeit: a test s a lélek csodás gyógyulásai, prófétálás, a lelkek megkülönböztetése (az Ars-i plébános, Padre Pio), látomások, magánkinyilatkoztatások, egyebek. De az Egyház hagyománya szerint ezek egészen kivételesek és egyéni küldetések támaszai. Isten a diszkreciót jobban kedveli a látványosnál.

Vannak, akik mindenben a természetfölöttit látják, isteni jelek között élnek, legalábbis úgy vélik, hogy minden dolgon keresztül Isten cselekszik. Valóban minden Isten színe előtt történik, de nem az ő ránk erőltetett akaratából. Ha nem így lenne, akkor Isten totális uralmat gyakorolna teremtményei fölött. Ezzel pedig fölvetődik az ember szabadságának a kérdése. Bizonyos karizmatikus körök erre mutatnak hajlandóságot. Mások viszont elutasítják a természetfölöttit, például a „lélek” szót kihagyják a vallási nyelvezetből, tagadják Krisztus csodáit, „jeleknek” tartván azokat. Márpedig a csodák biztosan jelek, de nem minden jel csoda is egyben. A tisztára racionalisták jelszava: mind jobban csökkenteni az isteni jelenlétet és beavatkozást. Ez elvezet oda, hogy az Egyházat csupán emberi intézménynek lássák és politikai típusú követeléseket fogalmazzanak meg. „Ma komoly nyomásgyakorlás történik, hogy az Egyház adoptálja a demokráciát mint az értékek értékét” — állapította meg nemrég Louis Brugués domonkos rendi atya egy, a papoknak tartott konferenciabeszédében. Márpedig az Egyház más: Krisztus által alapított, természetfölötti intézmény.

A. L.: Mit kell gondolni a karizmatikus gyógyító összejövelekről?

Ch. L.: Ez nagyon bonyolult valami. Az ember tanúja lehet látszólag rendszerben levő megtéréseknek és gyógyulásoknak, mégsem tud elhessegetni valamiféle rossz érzést a ráolvasászerű lelkiség, a túlradó érzelmesség, tanúságtétel örve alatt a magánélet szégyentelen kitergetése (ami az önelégültséget súrolja) furcsa keverékével szemben, és fölmerül a jogos kétely: tényleg a Lélek vezet-e, irányítja-e ezeket a megnyilvánulásokat? Ugyanakkor Isten élhet ilyen eszközökkel is.

A ciszterci Thomas Merton bölcs megjegyzésére lehet hivatkozni: „Ha a mi Istent megtapasztalásunk tényleg Istentől származik, a jelek egyike az a bizalmatlanság, amelyet a másokkal való megosztás gondolata kelthet föl. Beszélni az ajándékról, melyben Ő bennünket részesített, mintha annak megbecstelenítése lenne, engedni, hogy szenny tapadjon a tiszta transzparenciához, melyben Isten fényessége csillogott.” Erélyesen és közvetlenül lehívni a Lelket, súlyos kockázattal jár. Olyan erők szabadulhatnak el akár egyháziak, akár világiak esetében, melyek meghaladják képességeiket. Főként veszélyes olyan korban, mikor a sátni erőkkel szemben nem fordulnak többé a szentelményekhez. Ha élnek is ez utóbbiakkal, nekem elég erőtlennek tűnik. (A *soft exorcismus* kézikönyvére utal. — *A Ford. megj.*) Így, amikor összehasonlítjuk a liturgikus reform előtti és utáni áldások rítusait, megállapíthatjuk, hogy többé nem keresztelnek harangokat (krizmával történő megkenés), csak megáldják azokat; a szenteltvíz készítésénél többé nem exorcizálják sem a vizet, sem a sót, megelégszenek a víz megáldásával. A liturgikus reformokat kigondolók hittek-e a Sátnál létezésében s az Egyháznak juttatott hatalomban, hogy azt eltaszítsa, így védelmezvén a híveket? Sok papot látok, akik nem ismerik ugyan a régi rítusokat, mégis keresik ezeket az eldobott eszközöket, hogy a mindennapi valósággal szembe tudjanak nézni. Visszatérve a kérdésre, a kézzátételes összejövetelekre gondolok, amikor a pap csendben marad vagy csupán imát rögtönöz. Ez a gyónásokra is érvényes, mert a színtiszta lelki folyamatba, minden rossz szándék nélkül ugyan, de belekeverhet egy érzékelhető, fizikai elemet, ami megteveszthető lehet.

A naivitás ellentétes az Egyház okosságával, bölcsességével, gyakorlatával. Lehet válogatni az egyháztanítók között, akiket az Egyház elénk állít. Keresztes Szent János minden ilyesfajta kérdésre magisztrális választ ad *A Kármel lépcsője* címet viselő könyvében, a 11. fejezetben. A szent bizonyítja, hogy a léleknek meg kell szabadulnia az összes érzéki vágyaktól, még a legkisebbektől is, ha el akar jutni az Istennel való egyesüléshez. A lelki kegyelmeket fizikai érintés közvetítené mágneses hullámok mintájára? Meg lehet érteni, hogy a spanyol misztikus egész fejezetet szentelt a lelki falánkságnak és paráznaságnak.

Ugyanakkor igazságtalanság lenne teljesen elvetni azt a mozgalmat, amely valóban részt vesz az Egyház megújulásában, hűséggel a katolikus hit és a római tanítóhivatal iránt. Még ha bizonyos külső „demonstrációk” zavarólag hatnak is (én személy szerint szenvedek a tapsolás zajától és bizonyos daloktól, melyeket én „ütőseknek” mondanék), el kell ismerni, hogy a karizmatikus mozgalmak hozták vissza az Oltáriszentség imáadását, az egyéni gyónást, a máriás lelkületet, és még sok minden mást. Az újráházasodott elváltak és a válsággal küzdő házaspárok irányában tett apostolkodásuk vitathatatlan, úgyszintén az abortusz elleni küzdelmük vagy elkötelezettségük a boldog családi élet iránt. A Szentháromságról nevezett plébánia Párizsban, Paray-le-Monial szentélye és más egyéb helyek a kegyelem, a tevékeny szeretet, a vallási nevelés, az isteni irgalmasság világítótornyai. Szívesen gyóntatok ezen közösségek összejövetelein. Itt tényleg igazoltan megtapasztalható a Szentlélek működése. Lassanként

eltűnnek a lelkesedéssel s fiatalsággal járó túlkapások. Paul-Josef Cordés könyve rendkívül kiegyensúlyozottan elégtételt szolgáltat a karizmatikus megújulásnak. Nekem a plébániával meglévő kapcsolat létfontosságú. Ratzinger bíboros (a szerző 1999-ben mondja! — a *Ford. megjegyzése*) nagyon helyesen fogalmazott: „Meggyőződésem szerint a plébánia a közösségi élet központi színhelye marad. A plébánia és a saját karizmával rendelkező csoportok közötti szoros kapcsolat nélkülözhetetlen, a «mozgalomnak» szüksége van a plébániához fűződő kapcsolatra, hogy ne váljék szektává, a plébániának pedig szüksége van a mozgalmakra, hogy ne dermedjen meg.”

A. L.: Nem jellemző korunkra a mozgalmasság keresése? Talán érzelmi típusú lelkiséggel akarjuk vegyíteni a magányt?

Ch. L.: A magányt, az egyedüllétet csak jelenlét képes orvosolni, egy ismert és szeretett személy jelenléte. Márpedig az, aki —egyedül!— képes létünket, testünket, lelkünket betölteni és eltölteni jelenlétével, az a mi Urunk, Jézus Krisztus, aki Misztikus Testében, az Egyházban s a szentségekben jelen van és a megszentelő kegyelem által mint lelkünk tápláléka Testével és Vérével a Szent Eucharishtiában. Ez a papi és a szerzetesi cölibátus értelme. Semmi érzékelhető és érzelmi vigasztalás —amelyeket Isten nagy jóságában néha megenged nekünk— nem elegendő, hogy betöltsön és meggyógyítson bennünket (létünket, lényünket), mert ezek a vigasztalások mindig elégtelenek. Ami a lélek rendjében van, az megmarad; ami az érzékek rendjében van, az átmeneti és tökéletlen. Megismétlem, a kegyelem a szentségeken keresztül jut el a hívő lélekhez. A pap cselekedetei ezt valósítják meg az Egyház által gondosan előírt rítusok szerint. Amikor a püspök, aki a papság teljességével rendelkezik, kezét a leendő diakonusra vagy papra teszi, engedelmesen követi az előírt és jóváhagyott rítust. Amikor a pap áldást ad vagy feloldja a bűnöket, vagyis a gyónás keretében feloldozást ad, a rítussal élve követi az Egyház előírásait. Ez az engedelmeség biztonságot jelent neki és a híveknek egyaránt. Miért ne panasználna föl az ember, hogy e téren a püspöki felügyelet hiányos vagy nem is létezik?

Jézus maga figyelmeztetett bennünket: „Amikor majd látjátok a szent helyen az iszonyatos pusztulást, ... akkor, ha valaki azt mondja: Íme, itt a Krisztus, vagy amott, ne higgyétek! Álpróféták és álkrisztusok fognak fellépni, és nagy jeleket és csodákat visznek végbe, hogy megtévesszék, ha lehet, még a választottakat is. Íme, én előre megmondtam nektek.” (Mt 24,15.23–25)

A. L.: Ha jól értem, a komoly lelki és szellemi felkészülés megóv a tévedéstől-tévelygéstől?

Ch. L.: Igen, ezért fontos a komoly felkészülés papoknak és világiaknak is. A hagyomány biztosíték, főként ma, amikor teológiai köntösbe bújtatott fantáziálások, áll lelki könyvek, ezoterikus és szcientologista művek hemzsegnak a picon, az angyalos könyvekről nem is szólva, hatékony médiatámogatással. Magukat katolikusnak mondó könyvkiadók, könyvkereskedők, újságírók gyakran tettestársai a rossznak. Azután különbséget kell tenni egy pápai megnyilatkozás és egy püspöki vagy püspökkari körlevél között. A tanítóhivatal korábbi meg-

nyilatkozásaira történő hivatkozások a megbízhatóság kritériumai. Minden élet-állapotnak megfelelő képzést kell keresni. Sok minden lehet érdekes, de nem minden szükséges az üdvösséghez. Jámbor világiak járnak teológiai kurzusokra, Biblia-körökbe, mialatt a kiskatekizmus tartalmát sem ismerik.

Az intellektualista kísértés korunk fogyatkozása, éppen úgy, mint annak ellenkezője, bármiféle reflexió vagy önképzés elutasítása. Manapság az ember mindent ismerni, látni és megtapasztalni akar; a jót és a rosszat egyaránt. Mérhetetlen elbizakodottság uralja az embereket, a hívek és papok sem kivételek. Azt hiszik, hogy minden olvasmánynak, bűn számba menő látványnak ellent tudnak állni. Film, színdarab, balett egyaránt a *voyeur* magatartásra épít, lett légyen éppenséggel opera!

A. L.: Papi élete egy részét maga mögött tudva, és az Egyház annyira hányatott életét „saját bőrén” megtapasztalva, milyennek látja a katolicizmus jövőjét?

Ch. L.: Egyszerre pozitívna és negatívna. Mindaz, amit elszenvedtem, nem gyöngítette meg a hitemet, nem távolított el az Egyháztól, vagy az egyháziaktól. A nehézségek inkább megerősítették a hitemet az Egyház isteni alapítását és a Krisztus által hozott új szövetség megvalósulását illetően: az áldozatban és a papságban. Krisztus áldozata az Atyjának a mi életünk áldozata Istennek. Láttam munkálkodni a Sátánt, néha karnyújtásnyira, és láttam átsugározni Isten jelenlétének semmivel össze nem hasonlítható fényességét. A viharokban, amelyek nem fogják kímélni Péter hajóját sem (ami elbátortalaníthat bennünket), egyre kivehetőbben megjelenik az Üdvözítő-Megváltó Krisztus, amint azt eddig is tette szívünk sötét éjjelén, szenvedéseink vagy tévelygéseink idején.

A bátorító megújulás ellenére, amely először az Istennek szenteltek szívét érintette meg, mert az Egyház Istentől van s a pokol kapui sem vehetnek erőt rajta, az igazságtól s a hagyománytól olyannyira eltávolodtunk, hogy az ateizmust, a hűtlenséget, az eretnekséget, az erkölcstelenséget —s ezek globálisan jelentkeznek— a megszokott eszközökkel nehezen lehet legyőzni. Katolikus hagyományú országaink roppant súlyos felelősséget viselnek a népek és nemzetek aposztáziája miatt, és nem tudjuk elkerülni a büntetést, pedig már a mostani —vagyis Isten nélküli társadalomban— élni az oly esendő egyháziak miatt gyöngye Egyházzal is éppen eléggé súlyos. Bizonyára lesz alkalom Isten előtt térdre hullni és irgalmáért, bocsánatáért esdekelni, „hamut szórni” a fejünkre. Akkor minden világosabb lesz, szemünkről lehull a hályog. Feltáru a teljes megtérés lehetősége. A nagy megpróbáltatás során, amely eldönti a világ sorsát, a Napba öltözött Asszony, az új Éva, a Szűzanya, Betlehem, Egyiptom, Kána, a Golgota és a Pünkösdi Szent Anyja elűzi a Sátánt, és Szeplőtelen Szíve diadalmaskodik. Közvetítésével a habozók, a kemény szívűek, a szegény bűnösök megtérnek és Istentől bocsánatot kérnek és nyernek. A mi dolgunk erre felkészülni bizalommal és határozottsággal, erőt meríteni a kegyelmekből és siettetni azt a pillanatot, amikor az Egyház-jegyes ratalál isteni Vőlegényére, Krisztusra, gyermekei öröme és üdvösségére.

Fordította: Török József